

2010/1.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK MAZERET SINAVLARI SORU VE CEVAPLARI

GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

23 Temmuz 2010-Cuma 16:00

SORULAR

SORU 1: (X) Anonim Şirketi 2000 yılında 10.000.000-TL sermaye ile kurulmuş olup, sermayesinin tamamı ödenmiştir. Şirketin sermayesinin %40'ı (Y) Anonim Şirketine, % 30'u (Z) Limited Şirketine, %20'si (A) gerçek kişisine,% 7'si (B) gerçek kişisine, % 3'ü de (C) gerçek kişisine aittir.

(X) Anonim Şirketinin 2009 yılı kurum kazancı 2.000.000-TL olup, bu kazancın 400.000-TL'si tam mükellef (L) Anonim Şirketinden elde edilmiştir. Şirketin 200.000-TL kanunen kabul edilmeyen gideri, 300.000-TL geçmiş yıl zararı mevcuttur. Şirket Genel Kurulu geçmiş yıl zararının kapatılmasından sonra kalan 2009 yılı kazancının tamamının dağıtılmasına karar vermiştir. Şirketin birinci tertip yedek akçe ayırma sınırının dolmasına 50.000-TL vardır.

Bu verilere göre (X) Anonim Şirketinin 2009 yılı kurumlar vergisi matrahını, dağıtılacak brüt kurum kazancını, birinci ve ikinci tertip yedek akçe ile birinci ve ikinci temettü tutarlarını belirleyiniz. (Y) Anonim Şirketi ve (Z) Limited Şirketi ile (A),(B) ve (C) gerçek kişilerinin elde edecekleri kar payı tutarlarını hesaplayınız ve söz konusu kar payı tutarlarını yıllık beyannamelerine dahil edip etmeyeceklerini açıklayınız.

SORU 2:

Bağ-Kur emeklisi Bay (A)'nın 2009 yılı içerisinde elde ettiği gelirlere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

- Menkul kıymet yatırım fonu kar payı	25.000 TL
- 1.10.2005 tarihinde ihraç edilmiş devlet tahvilinden elde edilen faiz	110.000 TL
- Off-Shore bankadan elde edilen faiz	1.000 TL
- Kiracılık hakkının devri karşılığı yeni kiracıdan alınan bedel	15.000 TL
- Gayrimenkul satış bedeli	1.800.000 TL
- Emekli Maaşı	12.000 TL

273 Sıra Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2009 yılı gelirlerine uygulanacak indirim oranı %16,7 olarak belirlenmiştir.

Satışa konu olan gayrimenkul 10.2.2007 tarihinde 1.300.000 TL'ye satın alınmış olup, 20.2.2009 tarihinde 1.800.000 TL'ye satılmıştır. İktisaptan önceki ay, ÜFE'si 136, elden çıkarmadan önceki ay ÜFE'si ise 156'dır.

Bu verilere göre; Bay (A)'nın 2009 yılına ilişkin olarak beyanname verip vermeyeceğini; beyanname vermesi gerekiyorsa hangi gelirlerini beyan edeceğini; beyan edilmeyecek gelir unsurlarını ve bunların niçin beyan edilmeyeceğini açıklayınız.

SORU 3: Münferit beyanname nedir? Münferit beyanname ile beyan edilecek kazanç ve iratlar ile beyannamenin verileceği vergi dairelerini ve beyan sürelerini anlatınız

SORU 4: (X) Anonim Şirketinin 2009 yılı faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir;

Şirketin 2009 yılı vergi öncesi ticari bilanço karı 1.000.000-TL olup; 400.000-TL iştirak kazancı, 90.000-TL kanunen kabul edilmeyen gideri, 420.000-TL geçmiş yıl zararı ve 600.000-TL Ar-Ge indirimi mevcuttur.

Şirket yıl içinde kamuya yararlı bir derneğe 150.000-TL, vergiden muaf bir vakfa da 100.000-TL Bağışta bulunmuş ve bu tutarları gider olarak kayıtlarına intikal ettirmiştir.

Şirket, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından uygun görülen tarihi bir eserin restorasyonu için 180.000-TL nakit bağış yapmış ve bu tutarı da yıl içinde gider olarak kaydetmiştir.

Bu verilere göre Şirketin %5'lik sınıra tabi bağışları için esas alınacak kurum kazancını belirleyerek, 2009 yılı kurumlar vergisi matrahını hesaplayınız

SORU 5:

Kanuni merkezi Türkiye'de bulunan (T) Anonim Şirketi Almanya'da kurulan anonim şirket statüsündeki (A) Şirketine %30 nispetinde iştirak etmiştir. (A) Şirketinin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Türkiye'de kurulu (T) A.Ş.	%30
Almanya'da yerleşik Türk Vatandaşı (Y)	%25
Almanya'da kurulu (X) şirketi	%20
Türkiye'de yerleşik Alman Vatandaşı (H)	%25

Almanya'da kurulu (A) Şirketi ve Türkiye'de kurulu (T) Şirketi 1 Haziran-31 Mayıs özel hesap dönemini kullanmaktadır. (A) Şirketinin dönem sonundaki gayrisafi hasılat bileşimi aşağıdaki gibidir:

- Ticari faaliyetten elde edilen hasılat	%20
- Kar payı	%10
- Faiz Geliri	%30
- Kira Geliri	%15
- Menkul kıymet satış Geliri	%15
- Lisans ücreti	%10

(A) Şirketinin 1 Haziran 2008-31 Mayıs 2009 dönemi kurum kazancı 100.000 Avro'dur. Şirketin elde ettiği bu kazancın %60'ı Alman vergi mevzuatına göre vergiden istisna edilmiş olup, kalan tutar üzerinden %20 oranında kurumlar vergisi ödenmiştir. Şirket karın dağıtılmayıp, şirket bünyesinde tutulmasına karar vermiştir.

Diğer taraftan, Türkiye'de kurulu (T) Şirketi, (A) Şirketi hisselerinin bir kısmını dönem içinde satmış olup, 31.5.2009 tarihi itibarıyla %15 oranında hissesi bulunmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa göre, Almanya'da kurulu (A) Şirketinde oluşan kazancın, Türkiye'de kurulu (T) Şirketi bünyesinde vergilendirilip vergilendirilmeyeceğini; vergilendirilecekse (T) Şirketinin beyanını nasıl etkileyeceğini açıklayınız. (Ülkeler arasında çifte vergilemeyi önleme anlaşması olmadığını ve 1 Avro= 2 TL olduğunu varsayınız)

CEVAPLAR

CEVAP 1: Bu verilere göre (X) Anonim Şirketinin 2009 yılı kurumlar vergisi matrahı ile ayıracağı yedek akçeler ve dağıtacağı temettü tutarları aşağıdaki gibi olacaktır;

Kurum Kazancı	2.000.000-TL
KKEG	200.000-TL
Toplam	2.200.000-TL
İştirak Kazancı İstisnası (-)	400.000-TL
Geçmiş Yıl Zararı (-)	300.000-TL
Matrah (2.200.000 – 700.000)	1.500.000-TL
Vergi Karşılığı (1.500.000-tl X %20)	300.000-TL
Dağıtılabilecek Kurum Kazancı (2.000.000 – 300.000 – 300.000)	1.400.000-TL
1.Tertip Yedek Akçe (1.400.000-tl X %5)	50.000-TL
(1.Tertip yedek akçe ayırma sınırının dolmasına elli bin lira olması nedeniyle 70.000-tl yerine bu tutarda yedek akçe ayrılır.)	
1. Temettü (ödenmiş sermaye X %5) (10.000.000 X %5)	500.000-TL
Kalan (1.400.000 – 50.000 – 500.000)	850.000-TL
2. Tertip Yedek Akçe (850.000 / 10)	85.000-TL
2. Temettü (850.000-tl – 85.000-tl)	765.000-TL
Dağıtılabilecek toplam kar payı (500.000 + 765.000)	1.265.000-TL
- (Y) AŞ kar payı (1.265.000 X %40)	506.000-TL
- (Z) Ltd Şti kar payı (%30)	379.500-TL
- (A) Gerçek kişi kar payı (%20)	253.000-TL
- (B) Gerçek kişi kar payı(%7)	88.550-TL
- (C) Gerçek kişi kar payı(%3)	37.950-TL

(X) Anonim Şirketinden kar payı elde eden (Y) AŞ ile (Z) Ltd Şti elde ettikleri bu kazançları kendi beyannamelerinde iştirak kazancı istisnası olarak gösterir.

Gerçek kişiler ise GVK md. 22 uyarınca kar payının yarısını istisna olarak dikkate alırlar. (A) ve (B) gerçek kişilerinin istisna sonrası kar payı tutarları 2009 yılı beyanname verme sınırı olan 22.000 lirayı aşması nedeniyle bu tutarları yıllık beyanname ile beyan etmeleri gerekirken (C) gerçek

kişisinin istisna tutarı sonrası kalan tutar olan 18.975- TL beyanname verme sınırı olan 22.000 liranın altında kaldığından beyan edilmez.

CEVAP 2:

Bay (A)'nın 2009 yılında elde ettiği gelirlerin beyan durumu;

Menkul kıymet yatırım fonundan elde edilen kar payı Geç. Md. 67/4 uyarınca %15 tevkifata tabi olup, beyan dışıdır.

- 1.1.2006 tarihinden önce, ihraç edilmiş devlet tahvilinden elde edilen faiz geliri, GVK'nun 76. maddesine göre tespit edilen indirim oranı uygulandıktan sonra kalan kısım beyan sınırını (22.000 TL) aşıyorsa beyan edilir. Buna göre; $110.000 \text{ TL} - 110.000 \text{ TL} \times \%16.7 = 91.630 \text{ TL}$ beyan sınırını aştığından beyana dahil edilir.
- Off-shore bankadan elde edilen faiz GVK 86/1-d uyarınca 1.070 TL'den az olduğu için beyan edilmez.
- Kiracılık hakkının devri karşılığı alınan bedel GVK 82 uyarınca 17.900 TL tutarındaki istisnanın altında kaldığından beyan edilmez.
- Emekli maaşı istisna kapsamında olduğundan beyan edilmez.
- Gayrimenkul satış kazancı;

Revize iktisap maliyeti $156/136 \times 1.300.000 = 1.491.176 \text{ TL}$

Satış Bedeli	1.800.000 TL (1.800.000-1.491.176=)
Safi Kazanç	308.824 TL
İstisna	7.600 TL
Beyan edilecek tutar	301.224 TL

Buna göre, Bay (A) 91.630 TL devlet tahvili faiz geliri ile 301.224 TL gayrimenkul satışı değer artış kazancı üzerinden vergilendirilir.

Matrah: 392.854 TL dir.

CEVAP 3:

Münferit beyanname, yıllık beyanname vermek zorunda bulunmayan dar mükellefiyete tabi gerçek kişilerin Türkiye'de elde ettiği değer artış kazançları ve arizi kazançlar kapsamına giren kazanç ve iratlarının bildirildiği beyanname şeklindedir.

Dar mükellef gerçek kişilerin münferit beyanname ile bildirecekleri kazanç ve iratlar, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 ve 82 nci maddelerinde sayılmış olup, bunların türleri ve beyannamenin verileceği vergi daireleri şunlardır;

1. Gayrimenkullerin elden çıkarılmasından doğan değer artış kazancı gayrimenkulün bulunduğu,

2. Menkul malların ve hakların elden çıkarılmasından doğan diğer kazanç ve iratları, bunların Türkiye’de elden çıkarıldığı,
3. Ticari veya zirai bir işletmenin faaliyetinin durdurulması veya terk edilmesi karşılığında elde edilen diğer kazanç ve iratlar, işletmenin bulunduğu,
4. Arizi olarak ticari işlemlerin yapılmasından veya bu nitelikteki işlemlere aracılıktan elde edilen diğer kazanç ve iratlarla, arizi serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazançlar ve arizi olarak yapılan ulaştırma işlerinden elde edilen kazançlar, faaliyetin yapıldığı veya yolcu veya yükün taşıta alındığı,
5. Gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin terk ettikleri işleriyle ilgili olarak sonradan elde ettikleri diğer kazanç ve iratlar; ticari, zirai veya mesleki bir faaliyete hiç girilmemesi veya ihalelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen kazanç ve iratlar; vergisi tevkif suretiyle alınmamış menkul sermaye iratları ve diğer her türlü kazanç ve irada ilişkin ödemenin yapıldığı,
6. Diğer hallerde Maliye Bakanlığınca belirlenen,
yerin vergi dairesine verilir.

Bu kazanç ve iratlardan serbest meslek faaliyetlerine ilişkin olanların beyannameleri bu faaliyetlerin sona erdiği; diğerlerinin ise kazanç ve iradın iktisap olunduğu tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili vergi dairesine verilmesi gerekir.

Geliri telif ve patent haklarının satışından ibaret olan ve tamamı üzerinden tevkif suretiyle gelir vergisi ödenmiş bulunan dar mükellefiyete tabi kimselerin bu gelirleri için münferit beyanname vermeleri ihtiyaridir.

CEVAP 4:

Yıl içinde gider kaydedilen bağış ve yardımların öncelikle KKEG olarak matraha ilavesi gerekir. Buna göre Şirketin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır;

Ticari Bilanço Karı	1.000.000-TL
KKEG	90.000-TL
KKEG (bağışlar)(250.000-tl + 180.000-tl)	430.000-TL
TOPLAM	1.520.000-TL
İştirak Kazancı İstisnası(-)	400.000-TL
Geçmiş Yıl Zararı (-)	420.000-TL
Ar-Ge İndirimi (-)	600.000-TL
KALAN	100.000-TL
(%5 'lik indirime esas tutar)	
-İndirimi Mümkün %5'lik sınıra tabi bağış (100.000-tl x %5)	5.000-TL

-İndirimi Mümkün Kültürel Bağış
(100.000-tl – 5.000-tl)

95.000-TL

Kurumlar Vergisi Matrahı

0

Şirketin yapmış olduğu bağış ve yardım tutarı 430.000-TL olduğu halde indirim konusu yapabileceği tutar kurum kazancının yetersiz olması nedeniyle 100.000-TL ile sınırlı kalmıştır.

CEVAP 5:

KVK'nun 7. maddesi uyarınca, yurt dışında kurulu bir kurumun "kontrol edilen yabancı kurum" sayılabilmesi için bu kurumun sermayesinin, kar payının veya oy kullanma hakkının en az %50'sinin doğrudan veya dolaylı olarak, ayrı ayrı ya da birlikte tam mükellef gerçek kişi ve kurumlara ait olması gerekir.

Almanya'da Kurulu (A) Şirketinin %30 oranındaki hissesi Türkiye'de kurulu (T) Şirketine, %25 oranındaki hissesi ise Türkiye'de yerleşik Alman Vatandaşı (H)'ye ait olduğundan ve bu hisselerin toplamı %50'yi geçtiğinden (A) Şirketi kontrol edilen yabancı kurum statüsündedir.

Bu statüdeki yabancı kurumun elde ettiği kazanç dağıtılın dağıtılmasın, aşağıda belirtilen şartların da varlığı halinde, Türkiye'de kurumlar vergisine tabi tutulur. Bu şartlar;

Yurt dışı iştirakin ilgili dönemdeki toplam gayrisafi hasılatının %25 veya fazlasının pasif nitelikteki gelirlerden oluşması,

Yurt dışı iştirakin kurum kazancının %10'dan az oranda gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması,

İlgili yıldaki gayrisafi hasılat tutarının 100.000 TL karşılığı yabancı paranın üzerinde olmasıdır.

(A) Şirketinin pasif nitelikli gelirleri toplamı %80'dir. Yurt dışı iştirak kazançlarına

ilişkin vergi yükünün hesabında, fiili vergi yükünün dikkate alınması gerekir. (A) Şirketinin vergi yükü %8'dir. Şirketin hasılat tutarı da 100.000 TL'yi aştığından (100.000 x 2 = 200.000 TL) kazancın Türkiye'de vergilendirilmesi için gereken şartların tamamı mevcuttur.

(T) Şirketinin Türkiye'de vergiye tabi tutulacak kazancının tespitinde, iştirakin zarar mahsubu ve giderleri düşüldükten istisnalar düşünülmeden önceki, vergi öncesi kurum kazancı dikkate alınacaktır. Kazancın hesaplanmasında ise, iştirakin ilgili hesap döneminin kapandığı tarihte (31 Mayıs) sahip olunan hisse oranı esas alınır. Buna göre, 100.000 Avro x %15 = 15.000 Avro karşılığı TL (T) Anonim Şirketinin dönem kazancına dahil edilecektir.